

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

**Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

(підпис)

Г. О. Бірта
(ініціали, прізвище)

«25» 08 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Митна безпека»

освітня програма «Митна справа в міжнародній торгівлі»

спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

галузь знань 07 Управління та адміністрування

ступінь вищої освіти бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни «Митна безпека» схвалена та
рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри
товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

Протокол від «25» 08 2023 року № 1

Полтава 2023

Укладач: Кириченко О. В., доцент кафедри товарознавства, біотехнології,
експертизи та митної справи, к.т.н.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Митна справа в міжнародній торгівлі»
спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
ступеня бакалавра

_____ А. С. Ткаченко
(підпис) (ініціали, прізвище)

« 25 » _____ 2023 року

ЗМІСТ

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни.....	4
Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання.....	4
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	5
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	6
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів.....	10
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	10
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни.....	11

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Митна безпека»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> «Митне регулювання» <i>Постреквізити:</i> «Виробнича практика»	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни – обов'язкова		
Курс/семестр вивчення	4 курс / 8 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	4 кредити / 2 модулі	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: 1 семестр -, 2 семестр 120.		
- лекції: 16		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 32		
- самостійна робота: 72		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): екзамен		
Заочна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: 1 семестр -, 2 семестр 120.		
- лекції: 4		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 2		
- самостійна робота: 114		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): екзамен		

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни «Митна безпека» – формування системи знань про митну безпеку держави та шляхи її забезпечення в умовах розвитку та поглиблення євроінтеграційних процесів; формування цілісної системи компетентностей щодо вміння аналізувати ризики в митній сфері та підходи до їх оцінки та мінімізації, ролі Державної митної служби України щодо забезпечення митної безпеки держави.

Таблиця 2 – Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач (загальні, спеціальні)
ПР02. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності. ПР06. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей. ПР10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.	К01 (ЗК01). Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. К02 (ЗК02). Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях. К07 (ЗК07). Здатність працювати в команді. К11 (ЗК11). Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. К12 (ЗК12). Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у

	<p>загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>K14 (СК02). Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.</p> <p>K15 (СК03). Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.</p>
--	---

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні аспекти формування митної безпеки

Тема 1. Поняття митної безпеки як складової безпеки держави

Поняття безпеки, визначення національної безпеки. Види небезпек. Пріоритетні складові безпеки України. Місце і роль митної безпеки в системі економічної безпеки держави. Визначення митної безпеки та її складові. Зв'язок митної безпеки з митною політикою й митною справою. Фактори, що становлять загрозу митній безпеці України. Заходи митної політики, що забезпечують посилення митної безпеки.

Тема 2. Принципи забезпечення митної безпеки

Інтеграція та співробітництво України із Світовою організацією торгівлі. Світова організація торгівлі її правовий статус та основні засади її функціонування. Принципи діяльності СОТ. Структура СОТ. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності. Всесвітня митна організація: цілі та завдання організації. Рамкові стандарти із забезпечення безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі Всесвітньої митної організації. Конвенція щодо тимчасового ввезення. Конвенція про процедуру спільного транзиту. Принципи профілактичної діяльності митних органів України. Принципи у сфері профілактики порушень митних правил.

Тема 3. Формування та реалізація митної безпеки України

Аспекти формування митної безпеки України. Законодавчі акти, що регламентують стратегію забезпечення митної безпеки держави. Стратегічні підходи до управління митною безпекою. Концепція базової стратегії забезпечення митної безпеки держави. Завдання митних органів України, пов'язані з забезпеченням митної безпеки. Реформування митних органів та вплив таких реформ на забезпечення митної безпеки. Вплив діяльності митних органів України на економічну та митну безпеку держави. Засоби і принципи забезпечення безпеки та захисту економіки держави митними органами. Організація механізму забезпечення митної безпеки. Митні процедури та шляхи їх удосконалення для посилення митної безпеки держави. Інформаційні технології в митній справі для забезпечення митної безпеки.

Модуль 2. Забезпечення митної безпеки держави

Тема 4. Ризики у митній діяльності

Сутність та профілі ризиків при здійсненні митної діяльності, їх основні властивості. Визначення митного ризику. Профіль ризику. Профілювання ризиків. Умови виникнення ризиків у митній діяльності. Фактори, що обумовлюють створення ризикових ситуацій. Класифікація ризиків у митній справі. Внутрішні та зовнішні ризики митної діяльності. Області можливого виникнення ризиків в митній діяльності. Контрактні ризики. Ризики дорожніх перевезень товарів. Ризики проведення валютних розрахунків. Ризики митного контролю та митного оформлення.

Тема 5. Управління митними ризиками та їх оцінювання

Етапи виникнення ризику в митній діяльності. Аналіз ризиків порушення митного законодавства. Система управління ризиками в митній сфері діяльності. Мета, завдання та базові принципи функціонування системи управління ризиками. Аналіз митного ризику. Аналіз потенційних ризиків під час митного контролю товарів і транспортних засобів. Міжнародна

конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур (Киотська конвенція). Управління ризиками митного контролю в контексті вимог Киотської конвенції. Основні принципи та методи здійснення митного контролю, які визначає Киотська конвенція. Інститут авторизованого економічного оператора.

Тема 6. Організація, планування та порядок проведення митного пост-аудиту

Сутність та предмет митного пост-аудиту. Нормативно-правове регулювання митного пост-аудиту. Організація, планування та порядок проведення митного пост-аудиту. Загальні методичні підходи здійснення пост-аудиту. Аналіз та управління ризиками в пост-аудиті. Порядок оформлення результатів пост-аудиту. Порядок оскарження результатів митного пост-аудиту. Зберігання підсумкової документації митного пост-аудиту. Світовий досвід здійснення митного пост-аудиту.

Розділ 4 Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4.1 – Тематичний план навчальної дисципліни «Митна безпека» для студентів денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Теоретичні аспекти формування митної безпеки					
Тема 1. Поняття митної безпеки як складової безпеки держави 1. Поняття безпеки, визначення національної безпеки. 2. Види небезпек. 3. Визначення митної безпеки та її складові.	2	Поняття митної безпеки як складової безпеки держави 1. Пріоритетні складові безпеки України. 2. Законодавчі акти, що регламентують забезпечення національної безпеки України. 3. Види небезпек. 4. Фактори, що становлять загрозу митній безпеці України.	4	Підготувати доповіді на тему: «Заходи митної політики, що забезпечують посилення митної безпеки»	12
Тема 2. Принципи забезпечення митної безпеки 1. Інтеграція та співробітництво України із Світовою організацією торгівлі. 2. Рамкові стандарти із забезпечення безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі Всесвітньої митної організації. 3. Конвенція щодо тимчасового ввезення. 4. Конвенція про процедуру спільного транзиту.	4	Принципи забезпечення митної безпеки 1. Світова організація торгівлі її правовий статус та основні засади її функціонування. 2. Принципи діяльності СОТ. 3. Структура СОТ. 4. Всесвітня митна організація: цілі та завдання організації. 5. Рамкові стандарти із забезпечення безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі Всесвітньої митної організації.	6	Підготувати доповіді на тему: «Принципи у сфері профілактики порушень митних правил», «Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності»	12

		6. Конвенція про процедуру спільного транзиту.			
Тема 3. Формування та реалізація митної безпеки України 1. Система управління забезпеченням митної безпеки. 2. Концепція базової стратегії забезпечення митної безпеки держави. 3. Завдання митних органів України, пов'язані з забезпеченням митної безпеки.	2	Формування та реалізація митної безпеки України 1. Законодавчі акти, що регламентують стратегію забезпечення безпеки держави. 2. Реформування митних органів та їх вплив на забезпечення митної безпеки. 3. Забезпечення митної безпеки в ЄС. 4. Міжнародне співробітництво із забезпечення безпеки.	6	Підготувати доповіді на тему: «Інформаційні технології в митній справі для забезпечення митної безпеки»	12
Модуль 2. Забезпечення митної безпеки держави					
Тема 4. Ризики у митній діяльності 1. Сутність та профілі ризиків при здійсненні митної діяльності, їх основні властивості. 2. Умови виникнення ризиків у митній діяльності. 3. Класифікація ризиків у митній справі.	2	Ризики у митній діяльності 1. Визначення митного ризику. 2. Застосування митних формальностей під час управління ризиками. 3. Профілювання ризиків. 4. Контрактні ризики. 5. Ризики дорожніх перевезень товарів. 6. Ризики проведення валютних розрахунків.	6	Підготувати доповіді на тему: «Області можливого виникнення ризиків в митній діяльності»	12
Тема 5. Управління митними ризиками та їх оцінювання 1. Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур (Киотська конвенція). 2. Система управління ризиками в митній сфері діяльності. 3. Заходи з управління ризиками. 4. Інститут авторизованого економічного оператора.	4	Управління митними ризиками та їх оцінювання 1. Мета, завдання та базові принципи функціонування системи управління ризиками. 2. Аналіз митного ризику. 3. Основні принципи та методи здійснення митного контролю, які визначає Киотська конвенція. 4. Статус авторизованого економічного оператора. Спрощення та переваги. 5. Аналіз анкети самооцінки підприємства. 6. Оцінка відповідності підприємства критеріям та/або умовам надання авторизації.	6	Підготувати доповіді на тему: «Аналіз потенційних ризиків під час митного контролю товарів і транспортних засобів»	12
Тема 6. Організація, планування та порядок	2	Організація, планування та порядок проведення	4	Підготувати доповіді на тему: «Порядок	12

<p>проведення митного пост-аудиту</p> <p>1. Сутність та предмет митного пост-аудиту.</p> <p>2. Загальні методичні підходи здійснення пост-аудиту.</p> <p>3. Аналіз та управління ризиками в пост-аудиті.</p>		<p>митного пост-аудиту</p> <p>1. Організація, планування та порядок проведення митного пост-аудиту.</p> <p>2. Оформлення результатів.</p> <p>3. Здійснення митного пост-аудиту (інструкція Всесвітньої митної організації, частина 1).</p> <p>4. Здійснення митного пост-аудиту (інструкція Всесвітньої митної організації, частина 2).</p>		<p>оскарження результатів митного пост-аудиту», «Зберігання підсумкової документації митного пост-аудиту»</p>	
--	--	---	--	---	--

Таблиця 4.2 – Тематичний план навчальної дисципліни «Митна безпека» для студентів заочної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Теоретичні аспекти формування митної безпеки					
<p>Тема 1. Поняття митної безпеки як складової безпеки держави</p> <p>1. Поняття безпеки, визначення національної безпеки.</p> <p>2. Види небезпек.</p> <p>3. Визначення митної безпеки та її складові.</p>	2		-	<p>Підготувати доповіді на тему: «Заходи митної політики, що забезпечують посилення митної безпеки»</p>	19
<p>Тема 2. Принципи забезпечення митної безпеки</p> <p>1. Інтеграція та співробітництво України із Світовою організацією торгівлі.</p> <p>2. Рамкові стандарти із забезпечення безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі Всесвітньої митної організації.</p> <p>3. Конвенція щодо тимчасового ввезення.</p> <p>4. Конвенція про процедуру спільного транзиту.</p>	-		-	<p>Підготувати доповіді на тему: «Принципи у сфері профілактики порушень митних правил», «Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності»</p>	19
<p>Тема 3. Формування та реалізація митної безпеки України</p>	-		-	<p>Підготувати доповіді на тему: «Інформаційні технології в митній</p>	19

1. Концепція базової стратегії забезпечення митної безпеки держави. 2. Завдання митних органів України, пов'язані з забезпеченням митної безпеки. 3. Митні процедури та шляхи їх удосконалення для посилення митної безпеки держави.				справі для забезпечення митної безпеки»	
Модуль 2. Забезпечення митної безпеки держави					
Тема 4. Ризики у митній діяльності 1. Сутність та профілі ризиків при здійсненні митної діяльності, їх основні властивості. 2. Умови виникнення ризиків у митній діяльності. 3. Класифікація ризиків у митній справі.	2	Ризики у митній діяльності 1. Визначення митного ризику. 2. Застосування митних формальностей під час управління ризиками. 3. Профілювання ризиків. 4. Контрактні ризики. 5. Ризики дорожніх перевезень товарів. 6. Ризики проведення валютних розрахунків.	2	Підготувати доповіді на тему: «Області можливого виникнення ризиків в митній діяльності»	19
Тема 5. Управління митними ризиками та їх оцінювання 1. Етапи виникнення ризику в митній діяльності. 2. Система управління ризиками в митній сфері діяльності. 3. Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур (Киотська конвенція). 4. Інститут авторизованого економічного оператора.	-		-	Підготувати доповіді на тему: «Аналіз потенційних ризиків під час митного контролю товарів і транспортних засобів»	19
Тема 6. Організація, планування та порядок проведення митного пост-аудиту 1. Сутність та предмет митного пост-аудиту. 2. Загальні методичні підходи здійснення пост-аудиту. 3. Аналіз та управління ризиками в пост-аудиті.	-		-	Підготувати доповіді на тему: «Порядок оскарження результатів митного пост-аудиту», «Зберігання підсумкової документації митного пост-аудиту»	19

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5.1 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-3): обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (4 бали); завдання самостійної роботи (3 бали); тестування (12 балів); поточна модульна робота (7 балів)	30
Модуль 1 (теми 4-6): обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (4 бали); завдання самостійної роботи (3 бали); тестування (12 балів); поточна модульна робота (7 балів)	30
Екзамен	40
Разом	100

Таблиця 5.2 – Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності.	10
2. Науково-дослідна	1. Участь у наукових гуртках	10
	2. Участь у наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

За додаткові види навчальних робіт здобувач вищої освіти може отримати не більше 30 балів.

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні

1. Гобела В. В. Управління зовнішньоекономічною діяльністю & Management of Foreign Economic Activity : навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2021. 244 с.

2. Гуцаленко Л.В., Марчук У.О., Фабіянська В.Ю. Митний пост-аудит: навч. посібник. Київ, «Центр учбової літератури», 2018. 388 с.

3. Калінеску Т. В., Недобега О. О., Альошкін В. С. Митна безпека: підручник. Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2014. 336 с.

4. Кириченко О. В. Митна безпека: дист. курс з навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Полтава: ПУЕТ, 2024. URL: <https://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3536>.

5. Костяна О. В., Гунько К. І. Інформаційні системи та технології в митній справі: методичні рекомендації до лабораторних та самостійних робіт. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. 39 с.

6. Офіційний сайт ДМСУ. URL: <https://customs.gov.ua>.

7. Пашко П. В. Митна безпека (теорія, методологія та практичні рекомендації): монографія. Одеса : АТ «Пласке», 2009. 628 с.

8. Тищенко В. Ф., Костяна О. В. Митна безпека: методичні рекомендації до практичних завдань, лабораторних та самостійних робіт. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. 40 с.

9. Управління зовнішньоекономічною діяльністю: навч. посібник / Г.Я. Глуха, О.А. Задоя, О.А. Євтушенко, Е.М. Лимонова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 156 с.

10. Управління ризиками в митній справі: зарубіжний досвід та вітчизняна практика: монографія; за заг. ред. д-ра екон. наук, доц. Бережнюка І. Г.; Держ. НДІ митної справи. Хмельницький: Мельник А. А., 2014. 287 с.

Додаткові

11. Customs security. Taxation and Customs Union. URL: https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/customs-security/customs-security_en.

12. EU – Customs Regulations. URL: <https://www.trade.gov/country-commercial-guides/eu-customs-regulations>.

13. The Customs (Safety and Security Procedures) Regulations 2023. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukxi/2023/1011/contents/made>.

14. Боценко В. О., Кириченко О. В. Особливості транскордонного та прикордонного співробітництва України. Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті (за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2020 рік) : матеріали XLIV Міжнародної наукової студентської конференції (30–31 березня 2021 року). Полтава: ПУЕТ, 2021. Ч. 2. С. 62-64.

15. Костяна О. В. Митна безпека: її сутність і місце в системі національної безпеки держави. Бізнесінформ. № 11. 2020. С. 76–82.

16. Митний кодекс України: Кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.

17. Міжнародна конвенція про адміністративну взаємодопомогу у сфері митних відносин від 27.06.2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/976_011#Text.

18. Панов І. О. Сучасний погляд на стандарти митної безпеки як важливої складової національної безпеки держави. Проблеми сучасної поліцейстики. Харків, 2022. С. 213–217.

19. Попівняк О. І. Щодо визначення поняття митної безпеки у теорії та законодавстві. Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. Вип. 1 (37). 2018. С. 87–91.

20. Руденко Є. Ю., Кириченко О. В. Технічні засоби контролю в аеропортах Європи. майбутнє повітряної безпеки. Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті : тези доповідей XLV Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік (м. Полтава, 13–14 квітня 2022 р.). Полтава: ПУЕТ, 2022. С. 151–153.

21. Тертична А. С., Найденко О. Є. Роль митних органів у забезпеченні митної безпеки. Економіка та суспільство. Вип. 48. 2023. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-63>.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.

2. Пакет програмного забезпечення MD Office, до якого входять програмні продукти MD Info, MD Explorer, MD Declaration.

3. Дистанційний курс у системі дистанційного навчання ПУЕТ.